

N:o 33.

Af herr **S. J. Boëthius**, om tullfrihet för ämnet *thoriumnitrat*.

År 1886 uttog C. Auer v. Welsbach patent å framställandet af s. k. »gasglödkroppar» eller »glödnät», hvilka utgöra ett ypperligt belysningsmedel och vunnit en storartad användning. Under flera år var det Auer-ska fabrikatet det enda i sitt slag, som fans att tillgå i handeln, men omkring år 1892 började försök göras att framställa glödnät genom andra blandningar än de af Auer patenterade, och detta med sådan framgång, att nu glödnät kunna tillverkas på en mängd sätt utan kollision med Auers patent. Till följd häraf hafva också, särskildt i Tyskland, talrika gasglödljusfabriker uppstått. Äfven i Sverige finnas från och med 1896 sådana — en i Upsala och åtminstone en i Stockholm — och hafva de svenska fabrikaten, såsom framgår af intyg, som skola meddelas bevillningsutskottet, visat sig kunna täfla med de bästa utländska och vida öfverträffa mängden af de från Tyskland importerade. Den svenska tillverkningen borde då, synes det, genom sin egen beskaffenhet kunna bestå i kampen med den utländska, och det är att hoppas, att så äfven skall ske, om den blott får verka under något så när likställda förhållanden. Detta är emellertid nu icke fallet. Under det att t. ex. de tyska fabrikerna hafva sina materialier tullfria och deras fabrikat ej äro underkastade någon tull vid import till Sverige, måste de svenska fabrikerna betala en hög tull för sina materialier, och särskildt befinna de sig derigenom i en sämre ställning, att ämnet *thoriumnitrat*, som utgör den förnämsta beståndsdel i fabrikatet, drager en tull af 15 % af värdet, hvilket utgör omkring 12 kronor kilo och för en medelstor fabrik förhöjer årliga tillverkningskostnaden med omkr. 1,200 kronor. Föga utsigt att det ifrågavarande ämnet skulle kunna fram-

ställas i Sverige finnes, enär dess tillverkning för att blifva lönande måste ske i synnerligen stor skala och i Tyskland redan fabriker uppstått, som förse verldsmarknaden dermed. Att, när tullen å kemiskt-tekniska preparat, ej specificerade, 1892 höjdes till 15 % af värdet, thoriumnitrat ej nämndes bland de kemiskt-tekniska preparat, hvilka såsom varande råämnen för svensk fabrikation, undantogs från denna tull, berodde tydligen deraf, att då någon svensk fabrikation af gasglödljus ej ens var påtänkt. Då emellertid nu en sådan uppstått och visat sig i hög grad lofvande, synes denna tull böra borttagas, hvilken icke har någon betydelse såsom finanstull och långt ifrån att skydda svenskt näringslif ställer en inhemsk industri, hvaraf landet antagligen skulle kunna hafva stor nytta, i ofördelaktig ställning gent emot den utländska konkurrensen. Ett sätt att afhjelpa detta vore visserligen att införa tull på utländska glödkroppar, men innan tullskydd ifrågasättes till förmån för en ny svensk industri, synes det först böra prövas, huruvida denna besitter verklig lifskraft och om den ej till äfventyrs endast genom sina målsmäns tekniska skicklighet skulle kunna afgå med seger, i fall konstlade svårigheter blott undanröjdes.

På grund af hvad sålunda anförts, får jag vördsamt föreslå,

att en ny rubrik af följande lydelse må införas i tulltaxan:

Thoriumnitrat fritt.

Stockholm den 27 januari 1897.

S. J. Boëthius.